

la Llei de partits convulsió al País Basc

Coincidint amb el debat parlamentari sobre el projecte de la nova Llei de partits, EL TEMPS analitza l'estratègia del Govern d'Aznar darrere aquesta iniciativa, el contingut legal, i l'impacte que pot tenir en l'esquerra abertzale, així com en la política basca en general.

Llei de partits, estratègia d'estat

L'executiu d'Aznar ha aconseguit, amb la nova llei de partits, fer girar el debat polític a l'estat espanyol només al voltant del terrorisme.

El juny, és a dir, el mes vinent, podria estar enllestida i a punt d'aplicar la nova llei de partits. Una llei impulsada per l'executiu d'Aznar amb l'objectiu obertament declarat d'il·legalitzar Batasuna. Els aires que corren pel món, després dels atemptats de l'11 de setembre dels Estats Units d'Amèrica, han permès que un estat integrat a la Unió Europea, com ho és l'espanyol, pugui posar en marxa una iniciativa d'aquest tipus, sense deixar gaires marges de maniobra a qualsevol debat o oposició.

Així, amb la majoria absoluta consolidada del PP i una situació de feblesa de l'oposició, amb un PSOE a la recerca d'un discurs polític propi, l'executiu de José María Aznar ha pogut reafirmar la seva estratègia en la lluita contra el terrorisme, la de confrontació total fins a la "victòria absoluta". Un terme, aquest darrer, que en més d'una ocasió ja s'ha utilitzat des de les files populars. I Aznar també ha aconseguit

que el principal partit de l'oposició, el PSOE, i el representant del catalanisme polític a Espanya, CiU, acceptin la nova llei de partits, amb uns pocs matisos que no modifiquen el sentit de l'estratègia política del PP.

El context. La bel·ligerància contra els anomenats nacionalismes perifèrics més reivindicatius ha donat, tradicionalment, bons resultats entre els electors espanyols. En gran part, la campanya electoral que va permetre que el PP obtingués la majoria absoluta, en les eleccions del març del 2001,

va pivotar al voltant de l'enfortiment de la idea de la unitat d'Espanya com a nació, enfront de qualsevol plantejament més descentralitzat de l'estat.

Amb la majoria absoluta, començà una etapa de confrontació amb el nacionalisme basc. El PNB, principalment, no acceptà els termes de l'oferta de col·laboració feta pel Partit Popular, a diferència de CiU, que durant tota la legislatura ha mantingut un doble acord, a Madrid i a Barcelona, amb els populars.

El PP, per tant, ha pogut anar tirant endavant totes les iniciatives que s'ha

proposat en les diverses matèries, com el Pla Hidrològic o la Llei d'Universitats. I només ha trobat l'oposició dèbil d'un PSOE a la recerca d'un lideratge encara poc clar, amb un secretari general, José Luis Rodríguez Zapatero, partidari d'assolir grans acords d'estat en temes bàsics com la immigració, la reforma de la justícia, l'ocupació, el terrorisme, però sempre a remolc de les propostes fetes des del Govern espanyol. Fins i tot, Aznar ha acabat aconseguint el suport, si es vol amb petits ma-

tisos, del catalanisme majoritari, CiU. Per tant, el PP ha aconseguit aïllar políticament el PNB i, per extensió, el nacionalisme basc. I és en aquest àmbit on cal situar l'estratègia d'estat de José María Aznar.

A diferència del catalanisme, que històricament s'ha presentat com un model pretesament regeneracionista de les estructures de l'estat, el basquisme s'ha mostrat obertament sobiranista. Per tant, en un estat unitari –com defensa el Partit Popular–, l'autodetermina-

ció, plantejada obertament pels nacionalistes bascos, no hi té cap mena d'espai, ni pot ser debatuda, ni evidentment reconeguda.

En aquest punt sorgeixen una sèrie de teories molt repetides, com les del "patriotisme constitucional", que és l'actualització del discurs de la defensa de la unitat d'Espanya, a través de la sacralització del marc jurídic sorgit amb els pactes de la transició, com a punt final de la interpretació de l'estructura de l'estat.

**Pasqual Maragall,
tot i haver
deixat clar que
els socialistes
catalans
faran el que faci
el PSOE,
va posar en dubte
que es pugui
il·legalitzar
Batasuna
"sense
beneficiar-la"**

Amb la llei de partits polítics, José María Aznar podrà denunciar aquells que no el segueixin com a "complices de la barbarie". El Govern basc, amb Juan José Ibarretxe al capdavant, s'ha mostrat en repetides ocasions obertament en contra de la il·legalització de Batasuna.

ESPAI ESCÈNIC JOAN BROSSA

Del 8 de maig al 9 de juny

LA GUINDA

Ilicó Baixas

Creació: Teresa Calafell. Direcció: Glòria Rognoni

**Preu especial per als lectors d'El Temps
presentant aquest anunci a la taquilla del teatre**

A musical and visual delight. Un petit, sucós, deliciós espectacle, una GUINDA.

C/Allada Vermell, 13. 08003 Barcelona (Final del c/ Princesa). Tel. 933 101 364

Horaris: De dimecres a dissabte, a les 22 h i diumenges a les 19 h.

**NOMÉS
7€**

L'eficàcia de la nova llei. Moltes de les crítiques dirigides contra el projecte de la nova llei de partits polítics, juristes, partits i col·lectius diversos qüestionen l'eficàcia de la nova norma per resoldre el conflicte basc. Els partits nacionalistes bascos s'han expressat en aquest sentit. I no només això; fins i tot alguns sectors del PSOE també han deixat clara aquesta interpretació. Potser, entre les més destacables, cal recollir la del jove Eduardo Madina, el membre de les joventuts del PSE-PSOE que va ser víctima d'un atemptat d'ETA el passat més de febrer, o la del president dels socialistes catalans, Pasqual Maragall. El candidat del PSC a la presidència de la Generalitat de Catalunya, tot i haver deixat clar que els socialistes catalans faran el que faci el PSOE, va posar en dubte que es pugui il·legalitzar Batasuna "sense beneficiar-la".

Tampoc no han faltat les al·lusions a l'error que pot significar il·legalitzar el sector polític més pròxim a un grup armat, amb vista a aconseguir les condicions necessàries per posar en marxa un procés de pau. De fet, és difícil imaginar que a l'estat francès s'il·legalitzés Corsica Nazione, el partit independentista cors que s'associa amb el grup armat del Front Nacional d'Alliberament Nacional Cors. I com s'hauria pogut tirar endavant el procés de pau a Irlanda si el Govern britànic hagués il·legalitzat la interlocució política del Sinn Féin? Aquesta resposta, que sembla tan evident, és el que dona pistes a l'estratègia que persegueix l'executiu espanyol davant del conflicte basc. En aquest sentit, doncs, cal suposar que no es tracta pas d'un error estratègic en la política antiterrorista de l'executiu d'Aznar. És absurd pensar que els serveis d'intel·ligència o els assessors del govern no hagin calculat que la il·legalització d'una força política com Batasuna, amb una important bossa electoral (134.000, en un moment d'hores molt baixes, en les passades eleccions al Parlament basc) no comportarà una forta convulsió social i política al País Basc i un reforçament del ressentiment dels sectors nacionalistes bascos cap a l'estat.

El líder del PSOE, José Luis Rodríguez Zapatero, partidari dels acords d'estat.

La proposta de la nova llei de partits apareix just en un moment d'aproximació de posicions del PNB i EA i els socialistes bascos del PSE

La il·legalització d'una part de la branca política de l'independentisme basc significa la negació de l'existència d'un conflicte polític al País Basc. Al contrari, es redueix tota l'explicació de la violència a un àmbit criminal. Amb la negació de la part política del conflicte basc es reforça l'estratègia de

deslegitimació del nacionalisme democràtic basc.

El resultat. La proposta de la nova llei de partits apareix just en un moment d'aproximació de posicions entre el PNB i EA i els socialistes bascos del PSE. Així, el Govern espanyol aconseguirà torpedinar possibles acords entre aquests dos sectors, amb la iniciativa de la llei de partits. Una proposta que agafa a contrapeu l'executiva federal dels socialistes espanyols, que no volen aparèixer davant l'opinió pública com a entorpidors de la lluita contra ETA a Espanya. De retruc, tensiona les relacions entre el PNB-EA i CiU, en aconseguir el suport d'aquests darrers a la nova llei.

Però tot això només és el pròleg. El gran resultat d'aquesta llei serà tots els conflictes que es generaran al voltant de la il·legalització de Batasuna. L'esquerra abertzale cercarà noves fórmules per poder concórrer en comicis, ja siguin nous partits o llistes d'electors. I d'aquí sorgiran nous processos judicials, més tensions polítiques i més titulars als mitjans de comunicació. Les formacions provinents de l'esquerra basca, com Aralar, Zutik, Batzarre i Abertzaleen Batasuna, que havien començat a articular discursos crítics amb la lluita armada, tindran una mica més difícil el seu paper i la seva legitimació davant d'una formació política il·legalitzada per l'estat espanyol. Per tant, es tanquen possibles portes de diàleg del futur.

Serà una conflictivitat que s'allargarà, que només acaba de començar. I aquest serà el gran èxit de la jugada de l'executiu d'Aznar. El líder del PP aconseguirà que la política espanyola giri al voltant de les seves iniciatives per lluitar contra el terrorisme durant la resta de legislatura i podrà denunciar aquells que no els segueixin com a "còmplices de la barbàrie".

Una dinàmica que no ha sabut desactivar l'oposició i que situa el Partit Popular en un excel·lent punt de partida en les pròximes eleccions a Espanya l'any 2004.

Enric Rimbau